
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מרד בר כוכבא: ארכאולוגיה והיסטוריה - 43789

תאריך עדכון אחרון 30-09-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ארכאולוגיה והמזרח הקרוב הקדום

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עוזיאל-אבי לייבנר
ד"ר נח חכם

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: noahh@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ד"ר חכם: ב 15:00-15:45

מורי הקורס:
ד"ר עוזיאל-אבי לייבנר
ד"ר נח חכם

תאור כללי של הקורס:

למרד בר כוכבא היו השלכות מרחיקות לכת על תולדות עם ישראל וארץ ישראל. בשל דלותם של המקורות ההיסטוריים מסתייעים חוקרים בנתונים ממחקרים בתחומי הארכיאולוגיה, הנומיסמטיקה, האפיגרפיה, הפאפירולוגיה, הגיאוגרפיה ההיסטורית וספרות חז"ל וחקר הצבא והקיסרות הרומיים בכדי לשחזר את סיבותיו, מהלכיו ותוצאותיו של המרד. בסמינר ידונו המקורות ההיסטוריים הדלים לצד מקורות מגוונים אלה ויבחנו המתודות המשמשות את ההיסטוריון לניתוח המקורות ואת הארכיאולוג לדיבוב הממצא. בסמינר ייבחן המרד מנקודות המבט השונות של הנוטלים בו חלק: הן זו של ההיסטוריון והן זו של הארכיאולוג, וינהל על ידי חוקרים משני תחומי המחקר הללו.

מטרות הקורס:

למרד בר כוכבא היו השלכות מרחיקות לכת על תולדות עם ישראל וארץ ישראל. בשל דלותם של המקורות ההיסטוריים מסתייעים חוקרים בנתונים ממחקרים בתחומי הארכיאולוגיה, הנומיסמטיקה, האפיגרפיה, הפאפירולוגיה, הגיאוגרפיה ההיסטורית וספרות חז"ל וחקר הצבא והקיסרות הרומיים בכדי לשחזר את סיבותיו, מהלכיו ותוצאותיו של המרד. בסמינר ידונו המקורות ההיסטוריים הדלים לצד מקורות מגוונים אלה ויבחנו המתודות המשמשות את ההיסטוריון לניתוח המקורות ואת הארכיאולוג לדיבוב הממצא. בסמינר ייבחן המרד מנקודות המבט השונות של הנוטלים בו חלק: הן זו של ההיסטוריון והן זו של הארכיאולוג, וינהל על ידי חוקרים משני תחומי המחקר הללו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנטים יכירו את המקורות המגוונים העומדים לרשותנו לחקר מרד בר כוכבא, יהיו מסוגלים לנתח את האתגרים המתודולוגיים הכרוכים בשימוש במקורות השונים ויהיו מעורים במחקרים על הרקע למרד, מהלכיו ותוצאותיו, כולל מחלוקות מרכזיות במחקר הנוגעות למרד זה

דרישות נוכחות (%) :
100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, סמינר, סיורים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא, תולדות המחקר, המקורות היסטוריים והנתונים הארכיאולוגיים שלרשותנו
- 2 - 4. יהודה ורומא
- 5 - 7. תקופת בין המרידות
- 8 - 10. הסיבות למרד בר כוכבא
- 11 - 12. ההכנות למרד; פרוץ המרד
- 13 - 14. מהלך המרד

15. שיעור במוזיאון ישראל
 16 - 18. תוצאות המרד
 19 - 20. הירידה מהארץ, גזרות השמד
 21 - 24. רפראטים

חומר חובה לקריאה:

- שטרן, מ' תשל"א. מעמד הפרובינקיה יודיאה ונציביה בימי הקיסרות הרומית היוליו-קלאודית, ארץ ישראל י, עמ' 235-253
- Cotton H.M. 1999. Some aspects of the Roman administration of Judaea/Syria Palaestina In: Werner Eck (ed.), Lokale Autonomie und römische Ordnungsmacht in den kaiserzeitlichen Provinzen vom 1. bis 3. Jahrhundert. Munich, pp. 75-91. [Moodle Unit no. 1. Read only pp. 1-8].
- Cotton, H.M. 2007. "The Administrative Background to the New Settlement recently discovered near Giv'at Shaul (Ramallah-Shu'afat Road)," New Studies in the Archaeology of Jerusalem and its Region, eds. J. Patrich and D. Amit, Jerusalem, pp. 12*-18*.
- Eliav Y.Z. 1997. "Hadrian's actions in the Jerusalem Temple Mount," JSQ 4, pp. 125-144
- Newman, H. 2014. "The Temple Mount of Jerusalem and the Capitolium of Aelia Capitolina," In: Bottini G.C et al. (eds.), Knowledge and Wisdom: Archaeological and Historical Essays in Honour of Leah Di Segni, Jerusalem, pp. 35-42.
- וקסלר-בדולח, ש' תשע"ה. "על מקומו של הר הבית במערך העירוני הרומי: בכל זאת קפיטולאום, ארץ-ישראל לא, עמ' 126-137.
- א' מרי סמוולד, " החקיקה של הדריאנוס ושל אנטונינוס פיוס לאיסור המילה, " בתוך: א' אופנהיימר (עורך), מרד בר כוכבא, ירושלים, תש"ם, עמ' 71 - 84.
- מ"ד הר, סיבותיו של מרד בר כוכבא, בתוך הנ"ל, עמ' 57 - 68 [eq& ציון מ"ג תשל"ח עמ' 1 - 11].
- Oppenheimer, A. 2003. The ban on circumcision as a cause of the revolt: a reconsideration, In: Schäfer P. (ed.), The Bar Kokhba War Reconsidered, New Perspectives on the Second Jewish Revolt against Rome. Tübingen pp. 55-69
- א' אופנהיימר (עורך), מרד בר-כוכבא, ירושלים תש"ם.
- אופנהיימר א' ורפורט א' (עורכים). תשמ"ד. מרד בר כוכבא - מחקרים חדשים. ירושלים תשמ"ג.
- אשל ח' ועמית ד' תשנ"ט. מערות המפלס מתקופת מרד בר כוכבא. תל אביב.
- אשל, ח' וזיסו ב', תשע"ה. מרד בר כוכבא - העדות הארכאולוגית, ירושלים.
- מור מ' תשנ"ב. מרד בר כוכבא, עוצמתו והיקפו. ירושלים.
- קלונר ע', טפר י' 1987. מערכות המסתור בשפלת יהודה. תל אביב.
- Schäfer P (ed.) 2003, The Bar Kokhba War Reconsidered, New Perspectives on the Second Jewish Revolt against Rome. Tübingen.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 20 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: